

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Implementation of international financial reporting standard 9, financial instruments, in the insurance industry: Challenges and solutions

R. Mirzaeibeirami¹, A. Rahmani^{1,*}, L. Niakan², S. Mashayekh¹

¹ Department of Accounting, Faculty of Social Sciences and Economics, Alzahra University, Tehran, Iran

² Department of General Studies of Insurance, Iranian Insurance Research center, Tehran, Iran

ARTICLE INFO

Article History:

Received 18 August 2024

Revised 04 October 2024

Accepted 22 October 2024

Keywords:

Financial instruments in insurance

Financial reporting in insurance

International financial reporting standard 9

Measurement of financial instruments

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVES: Insurance companies have significant investment in financial instruments, and a major part of their assets are claims from policyholders and agents, investment in securities and bank deposits. Considering the need for transparency in disclosure of financial assets of insurance companies, the present study identifies the challenges and solutions of implementing the International Financial Reporting Standard (IFRS) No. 9 in the insurance industry.

METHODS: The research is of mixed quantitative and qualitative type. First, by studying the authentic texts, sample financial statements of foreign and domestic insurance companies, and their disclosure checklist, and by comparing them with the financial statements of domestic insurance companies during the years 1398 to 1402 (Persian Calendar), the difference and gap with the current practice in Iran was investigated and based on this, the questionnaire was designed. Questionnaire tool was used to identify challenges in the initial step and interview with experts in the field was used to provide relevant solutions.

FINDINGS: All items related to challenges in the questionnaire were tested and confirmed using the results of one sample T test. Challenges of implementing IFRS 9 were identified in five areas: 1. Measurement and classification, 2. Identification of credit impairment losses, 3. Hedge accounting, 4. Disclosure requirements and 5. General challenges related to financial instruments were identified. Interviews were conducted to provide solutions based on the identified challenges, and finally, using theme analysis method, solutions for overcoming challenges in five areas were extracted from the interview texts.

CONCLUSION: The successful implementation of IFRS 9 in the insurance industry requires unity and cohesion among all stakeholders, including professional societies, insurance companies, supervisory bodies, regulators, etc., so that the presented solutions are used to overcome the identified challenges and help to improve the quality of financial information and transparency in financial reporting of the insurance industry. In other words, the variety of provided solutions by the experts to overcome the identified challenges indicates that the implementation of IFRS 9 in the insurance industry requires the synergy created by the cooperation of different sciences and specialties since in the face of the challenges raised in different fields, the use of diverse and broad expertise will solve the problem. Also, the results of this research, in addition to raising knowledge in the insurance industry, can be used by authorities, supervising insurance companies, accounting standard setters, and the Securities and Exchange Organization of Iran for effective planning.

*Corresponding Author:

Email: Rahmani@alzahra.ac.ir

Phone: +9821 85692764

ORCID: [0000-0001-5458-9963](https://orcid.org/0000-0001-5458-9963)

DOI: [10.22056/ijir.2025.01.04](https://doi.org/10.22056/ijir.2025.01.04)

This is an open access article under the CC BY license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

مقاله علمی

به کارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، ابزارهای مالی، در صنعت بیمه: چالش‌ها و راهکارها

راحله میرزائی بیرامی^۱، علی رحمانی^{۱*}، لیلی نیاکان^۲، شهرناز مشایخ^۱

^۱ گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

^۲ گروه مطالعات عمومی بیمه، پژوهشکده بیمه، تهران، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده:
تاریخ های مقاله:	پیشینه و اهداف: شرکت‌های بیمه، سرمایه‌گذاری قابل توجهی در ابزارهای مالی دارند و بخش عمده‌ای از دارایی‌ها را مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان، سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار و سپرده‌های بانکی تشکیل می‌دهد. با توجه به لزوم شفافیت در ارائه دارایی‌های مالی شرکت‌های بیمه، پژوهش حاضر به شناسایی چالش‌ها و راهکارهای به کارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی (ابگم) شماره ۹ در صنعت بیمه می‌پردازد.
تاریخ دریافت: ۲۸ مرداد ۱۴۰۳	روش‌شناسی: تحقیق از نوع آمیخته کمی و کیفی است. ابتدا با مطالعه متون معتبر، صورت‌های مالی نمونه شرکت‌های بیمه خارجی و داخلی، چکلیست افشا و مقایسه آن‌ها با صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه داخلی طی سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۲، میزان تفاوت و شکاف با نحوه عمل فعلی در ایران بررسی شده و بر این مبنای پرسشنامه‌ای طراحی شده است. از ابزار پرسشنامه برای شناسایی چالش‌ها و از مصاحبه با خبرگان و متخصصان حوزه برای ارائه راهکارها استفاده شده است.
تاریخ داوری: ۱۲ مهر ۱۴۰۳	یافته‌ها: تمامی گویه‌های مربوط به چالش‌ها در پرسشنامه با استفاده از نتایج آزمون میانگین یک جامعه (تی) مورد آزمون قرار گرفتند و تأیید شدند. چالش‌های پیاده‌سازی ابگم ۹ در پنج حوزه (۱) اندازه‌گیری و طبقه‌بندی، (۲) شناسایی زیان کاهش ارزش اعتباری، (۳) حسابداری مصون‌سازی، (۴) الزامات افشا و (۵) چالش‌های عمومی مربوط به ابزارهای مالی شناسایی شدند. مصاحبه‌ها برای ارائه راهکارها بر مبنای چالش‌های شناسایی شده انجام گرفت و در نهایت با استفاده از روش تحلیل مضمون، راهکارها برای غلبه بر چالش‌ها نیز در پنج حوزه، از متون مصاحبه استخراج شده‌اند.
تاریخ پذیرش: ۱۰ آبان ۱۴۰۳	نتیجه‌گیری: پیاده‌سازی موفق ابگم ۹ در صنعت بیمه، مستلزم وحدت و انسجام میان تمامی ذی‌نفعان از جمله جوامع حرفه‌ای، شرکت‌های بیمه، نهادهای ناظر، قانون گذاران و ... است تا راهکارهای ارائه شده برای گزارشگری مالی صنعت بیمه کمک کند. به عبارتی، تنوع راهکارهای ارائه شده از سوی خبرگان برای غلبه بر چالش‌های شناسایی شده، بیان گر این نکته است که پیاده‌سازی ابگم شماره ۹ در صنعت بیمه مستلزم هم‌افزایی ایجاد شده از همکاری علوم و تخصص‌های مختلف است، زیرا در برای چالش‌های مطرح شده در زمینه‌های مختلف، استفاده از تخصص‌های متعدد و وسیع گره‌گشای خواهد بود. همچنین مراجع ناظر بر شرکت‌های بیمه، استاندارد گذاران حسابداری و سازمان بورس و اوراق بهادار می‌توانند ضمن ایجاد دانش‌افزایی در صنعت
نوعیسته مسئول:	DOI: 10.22056/ijir.2025.01.04
ایمیل:	Rahmani@alzahra.ac.ir
تلفن:	+۹۸۲۱ ۸۵۶۹۲۷۶۴
ORCID:	0000-0001-5458-9963

توجه: مدت زمان بحث و انتقاد برای این مقاله تا ۱ آوریل ۲۰۲۵ در وب‌سایت IJIR در «نمايش مقاله» باز است.

مقدمه

اجرایی می شد که نبود بسترهای لازم برای پیاده سازی و موانعی مانند هزینه بالای اجرا، مقررات سخت گیرانه و پیچیدگی گزارشگری مالی، ضعف سیستم های فتاوری و منابع انسانی مورد نیاز، قضاوتی و ذهنی بودن اطلاعات، عوامل قانونی و عدم هماهنگی مکانیسم های داخلی، عوامل آموزشی، عوامل فرهنگی، سیاسی و اجتماعی، فقدان انجمن های حرفه ای، مشکلات و مسائل مربوط به اندازه گیری ارزش منصفانه و ریسک و ... اجرای آن را با تأخیر مواجه کرده است (Movaffagh et al., 2021).

ابگم ۹ در ژوئیه ۲۰۱۴، برای حسابداری ابزارهای مالی، منتشر شد و دلیل اصلی انتشار آن شناسایی به هنگام خسارت در بحران مالی بود که جایگزین استاندارد بین المللی حسابداری (International Accounting Standard) (IAS) شماره ۳۹ با عنوان «ابزار مالی: شناخت و اندازه گیری» شده است (IASB, 2016). این استاندارد به بودهای چشمگیری را در حسابداری ابزارهای مالی معرفی می کند که برای واحد هایی را در قراردادهای بیمه صادر می کنند که برای واحد هایی که قراردادهای بیمه صادر می کنند، بسیار بالهیمت است، زیرا سرمایه گذاری شرکت های بیمه را مطالبات از بیمه گذاران و نمایندگان، سرمایه گذاری در اوراق بهادر و سپرده های بانکی تشکیل می دهد.

با توجه به لزوم شفافیت در ارائه دارایی های مالی شرکت های بیمه و چالش های پیش رو، در این مقاله تأثیرات به کار گیری ابگم شماره ۹ در صنعت بیمه ایران و مسائل و مشکلات حسابداری مرتبط بررسی شده است. سپس با استفاده از نظر خبرگان، به بررسی و ارائه راهکارهای موجود در جهت رفع چالش های پیاده سازی پرداخته شده است. در راستای رسیدن به اهداف پژوهش تحت عنوان «شناسایی چالش های به کار گیری ابگم ۹ در صنعت بیمه و ارائه راهکارها»، پاسخ به پرسش های زیر مطرح شده است:

۱. قلمرو ۹ IFRS و الزامات آن برای شرکت های بیمه چگونه است؟
۲. در مقایسه وضعیت فعلی حسابداری شرکت های بیمه با الزامات IFRS ۹ چه شکاف و فاصله عملیاتی وجود دارد؟
۳. با توجه به شکاف تعیین شده و میزان تغییرات مورد نیاز، چالش های پیش رو چیست؟
۴. در راستای ارائه راه حل، برای به کار گیری ۹ IFRS در ایران، چه اقداماتی از سمت بیمه گذاری به عنوان نهاد ناظر و مقررات گذار و از سمت شرکت ها ضروری است؟

مبانی نظری پژوهش

استاندارد بین المللی گزارشگری مالی ۹ در صنعت بیمه ابگم ۹ یک استاندارد مبتنی بر اصول با اطلاعات آینده نگر است که در حسابداری تازگی دارد و در استانداردهایی مانند ابگم ۱۶ (اجاره ها) و ابگم ۱۷ (قراردادهای بیمه) ظهور پیدا کرده است. ابگم ۹ برای نخستین بار از ۱ ژانویه ۲۰۱۸ در تمامی شرکت ها به جز شرکت های بیمه، قابل اجرا شد و شرکت های بیمه از ابتدای سال ۲۰۲۳ ملزم به به کار گیری آن شدند.

پیامدها و ابعاد فرآیند اقتصادی و اجتماعی عملکرد شرکت های بیمه در سطح کلان و خرد ایجاد می کند شفافیت در گزارشگری مالی دارایی های مالی در این شرکت ها مورد توجه قرار گیرد. ناظران، سرمایه گذاران، اعتبار دهنده ها و سایر استفاده کنندگان صورت های مالی شرکت های بیمه، به اطلاعات قابل فهم، قابل اتکا، قابل مقایسه و مربوط نیاز دارند تا فرایند پاسخگویی به درستی انجام گیرد و تصمیم گیری اقتصادی آگاهانه و کارایی حاصل شود.

تجربه جهانی نشان می دهد، صنعت بیمه به عنوان جزئی از صنعت مالی باید رابطه متقابل صحیح با مجموعه بازار سرمایه داشته باشد. از یک سو، کسب و کار بیمه نیازمند بازار سرمایه مستحکم است و از سوی دیگر، وجود بیمه ها مشارکت فعالی در بازار سرمایه دارد (Shkolnyk et al., 2019). براساس آینین نامه شماره ۱۰۴ بیمه مرکزی با عنوان «آینین نامه سرمایه گذاری مؤسسات بیمه»، مؤسسات بیمه می توانند در صد مشخصی از ذخایر فنی و ریاضی خود را در اوراق مالی اسلامی، سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس یا فرابورس، و سایر ابزارهای پولی و مالی مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سرمایه گذاری کنند. برای حسابداری و گزارشگری این دارایی ها، در حال حاضر استاندارد شماره ۲۸ با عنوان «فعالیت های بیمه عمومی»، استاندارد شماره ۳۶ با عنوان «ابزارهای مالی: ارائه» و استاندارد شماره ۳۷ با عنوان «ابزارهای مالی: افشا» در شرکت های بیمه استفاده می شود. با توجه به اینکه بخش عمده ای از دارایی های شرکت های بیمه را ابزارهای مالی و مطالبات تشکیل می دهند، حسابداری این ابزارهای مالی و مطالبات حائز اهمیت است و به کار گیری ابگم شماره ۹ به اندازه گیری و گزارش دقیق تر و شفاف تر این دارایی ها منجر خواهد شد.

ابگم شماره ۱۷، اولین استاندارد بین المللی گزارشگری مالی جامع برای قراردادهای بیمه است و الزام شده است استاندارد مذکور، همراه و همزمان با ابگم شماره ۹ به کار گرفته شود. در راهنمایی که در چارچوب ابستگی پیاده سازی ابگم ۹ و ابگم ۱۷ منتشر کرده، آمده است که، تعهدات بیمه (ابگم ۱۷) همیشه با ابزارهای مالی (ابگم ۹) در صنعت بیمه مرتبط است. در واقع زمانی که مشتری بیمه های را خریداری می کند، تعهد بیمه ایجاد می شود و با حق بیمه پرداختی، ابزار مالی خریداری می شود.

از انجاکه به کار گیری ابگم ۱۷، بدھی ها و ابگم ۹، دارایی های شرکت های بیمه های را تحت تأثیر قرار می دهد، برای حفظ تعادل و گزارشگری درست، شرکت های بیمه مجازند که زمان اجرایی شدن ابگم ۱۷، اجرای استاندارد ابگم ۹ را به تعویق اندازند و به عبارتی، همزمان این دو استاندارد اجرا شود (Gornjak, 2020). در چارچوب ابگم ۱۷، که الزام به ارزش گذاری بدھی ها به ارزش بازار وجود دارد، اندازه گیری دارایی های پشتونه بدھی به ارزش منصفانه می تواند نوسانات کلی ترازنامه را کاهش دهد، مشروط بر اینکه دارایی ها و بدھی ها به خوبی تطبیق داشته باشند. براساس اعلام سازمان حسابرسی، ابگم ۹ باید تا پایان سال ۱۴۰۲ در ایران

نشان می‌دهد اطلاعات مورد نیاز و روش گزارش‌دهی کاملاً متفاوت است. مطابق الزامات ابگم ۹، دارایی‌های مالی با در نظر گرفتن مدل کسبوکار (Business Model) و آزمون جریان (Solely Payments of Principal and Interest) قراردادی (SPPI)، در سه طبقه قرار می‌گیرند: بهای مستهلكشده، ارزش منصفانه از طریق سود و زیان جامع، و ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره. اصطلاح مدل کسبوکار یا مدل تجاری، به نهوده مدیریت دارایی‌های مالی بیمه‌گر برای ایجاد جریان‌های نقدی اشاره دارد. یعنی مدل کسبوکار بیمه‌گر تعیین می‌کند که آیا جریان‌های نقدی ناشی از وصول جریان‌های نقدی قراردادی، فروش دارایی‌های مالی یا هر دو است. مدل کسبوکار در سطحی تعیین می‌شود که نشان دهد که چگونه گروههای دارایی‌های مالی برای دستیابی به یک هدف تجاری خاص، همراه با یکدیگر مدیریت می‌شوند. مدل کسبوکار بیمه‌گر، به مقاصد مدیریت برای هر ابزار جداگانه بستگی ندارد. ارزیابی در سطح واحد تجاری انجام نمی‌شود و یک بیمه‌گر ممکن است بیش از یک مدل کسبوکار برای مدیریت دارایی‌های مالی داشته باشد و یک واحد تجاری ممکن است پرتفوی از سرمایه‌گذاری‌ها و پرتفوی دیگری جریان‌های نقدی قراردادی نگهداری و مدیریت کند و پرتفوی دیگری را به منظور مبالغه، برای تحقق تغییرات ارزش منصفانه مدیریت نماید. اگرچه ابگم ۹ بیان می‌کند که مدل کسبوکار یک بیمه‌گر برای مدیریت دارایی‌های مالی یک واقعیت است، اما همچنین اذعان می‌کند که ارزیابی مدل کسبوکار مدیریت دارایی‌های مالی خاص، مستلزم قضاوت است و بیمه‌گران هنگام تعیین مدل کسبوکار باید تمام شواهد مربوط و عینی موجود در تاریخ ارزیابی را شناسایی و ارزیابی کنند (KPMG, 2021).

جدول ۱ ویژگی‌های اصلی انواع مدل کسبوکار و طبقه‌بندی و اندازه گیری مطابق ابگم ۹
(PwC, 2014).

ابزارهای مالی (دارایی‌ها و بدهی‌های مالی) در طبقه‌بندی اقلام صورت وضعیت مالی، بسیار گسترده‌اند و یادداشت‌های توضیحی مهم در صورت وضعیت مالی مربوط به این ابزارهای است. هدف ابگم شماره ۹، تجویز اصولی برای گزارشگری مالی دارایی‌ها و بدهی‌های مالی است. ابزارهای مالی، قراردادهایی است که برای یک طرف دارایی مالی و برای طرف دیگر بدهی مالی یا حقوق مالکانه ایجاد می‌کند. ابگم ۹ با تمرکز بر گزارشگری، پیامدهای گسترده‌ای برای ذی‌نفعان از نظر مدل‌سازی، داده‌ها، فرایندها و سیستم‌ها دارد و در نهایت منجر به تغییراتی در صورت‌های مالی با الزامات افسای سخت‌گیرانه‌تر می‌شود. ابگم ۹ به مبانی اندازه‌گیری ارزش و کاهش ارزش اعتباری ابزارهای مالی می‌پردازد. طبق این استاندارد، مبنای اندازه‌گیری، ارزش منصفانه یا ارزش بازار است و کاهش ارزش اعتباری ابزارهای مالی با استفاده از برآورد زیان اعتباری مورد انتظار اندازه‌گیری می‌شود. رایج‌ترین شیوه حسابداری ارزش منصفانه، ارزش خروجی یا مبلغی است که از فروش دارایی حاصل می‌شود. مطابق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳، ارزش منصفانه در تاریخ گزارشگری، برابر با قیمت فروش دارایی در معامله منظم میان فعالان بازار است و در صورت عدم دسترسی به قیمت قابل مشاهده، از رویکردهای برآمدی برای تعیین ارزش منصفانه استفاده خواهد شد (Oyewo, 2020).

الزامات جدید و تفاوت‌های ابگم ۹ در صنعت بیمه را در چهار حوزه می‌توان بررسی کرد: (الف) طبقه‌بندی و اندازه‌گیری؛ (ب) کاهش ارزش؛ (ج) حسابداری مصون‌سازی؛ و (د) الزامات جدید ارائه و افشا.

(الف) طبقه‌بندی و اندازه‌گیری: در نگاه اول، طبقه‌بندی و اندازه‌گیری طبق ابگم ۹ ممکن است تفاوت چندانی با استانداردهای فعلی نداشته باشد. با این حال، یک نگاه دقیق‌تر

جدول ۱. ویژگی‌های اصلی انواع مدل کسبوکار و طبقه‌بندی و اندازه گیری مطابق ابگم ۹

Table 1. Key features of business model types and classification and measurement according to IFRS 9

اندازه‌گیری Measurement	ویژگی‌های اصلی Key features	مدل کسبوکار Business Model
بهای مستهلكشده Amortised cost	هدف، نگهداری دارایی‌های مالی برای وصول جریان‌های نقدی قراردادی است. The objective is to hold financial assets to collect contractual cash flows.	نگهداری برای وصول جریان‌های نقدی قراردادی Held to collect contractual cash flows
ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود جامع Fair Value through Other Comprehensive Income (FVOCI)	هم وصول جریان‌های نقدی قراردادی از دارایی‌های مالی و هم فروش آنها برای دستیابی به هدف مدل کسبوکار ضروری است. Both collecting contractual cash flows from and sales of financial assets are integral to achieving the business model's objective.	نگهداری برای وصول جریان‌های نقدی قراردادی و فروش Held to collect contractual cash flows and sale
ارزش منصفانه از طریق سود و زیان Fair Value Through Profit or Loss (FVTPL)	مدل کسبوکار نه برای وصول جریان نقدی قراردادی نگهداری می‌شود و نه برای وصول و فروش. Business model is neither held-to collect nor held to collect and for sale.	سایر مدل‌های کسبوکار، مانند: خرید و فروش، مدیریت دارایی‌ها براساس ارزش منصفانه و به حداقل رساندن جریان‌های نقدی از طریق فروش Other business models, including: trading, managing assets on a fair value basis and maximizing cash flows through sale

تحمل شده متفاوت است و ممکن است به شناسایی زودتر زیان‌های اعتباری منجر شود. این مدل آینده‌نگری بیشتری دارد و مبتنی بر اصول است که قضاوت بالاتری می‌طلبد و موجب تقویت بنیه مالی شرکت‌های بیمه خواهد شد. همچنین مدل زیان رتبه اعتباری موردن انتظار، تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله رتبه اعتباری ناشر و شرایط کلان اقتصادی است و داشتن یک رویکرد نامناسب برای محاسبه آن، می‌تواند باعث ایجاد مقدار اضافی شود که بر تخصیص سرمایه در سایر عملکردهای تولید درآمد تأثیر می‌گذارد. طبق این رویکرد، شناسایی زیان اعتباری مطالبات مستلزم رخداد زیان‌آور نیست، بلکه براساس احتمال رویکرد اعتباری برآورد می‌شود. این رویکرد، اطلاعات بهموقعي ارائه می‌کند، هرچند که قابلیت اتکای آن به میزان اطلاعات تاریخی نیست؛ به عبارتی جریان قابلیت اتکای از طریق استفاده از اطلاعات وسیع‌تری چون سیستم‌های مدیریت رویکرد، مؤسسات اعتبارسنجی، داده‌ها و پیش‌بینی‌های اقتصادی قابل اتکا انجام می‌گیرد (Beerbaum and Ahmad, 2015).

در گزارش (2021) KPMG، دامنه کاربرد الزامات مربوط به مدل کاهش ارزش، معرفی شده در ابگم ۹ به صورت زیر بیان شده است:

- دارایی‌های مالی شامل وام‌ها، دریافت‌نی‌های تجاری و اوراق بدهی؛ که ابزار بدهی هستند و بهای مستهلك شده یا ارزش منصفانه از طریق سود و زیان جامع اندازه‌گیری می‌شوند.
- تعهدات وام؛ که به بهای مستهلك شده اندازه‌گیری نشده و به ارزش منصفانه از طریق سود و زیان جامع اندازه‌گیری می‌شوند.
- قراردادهای تضمین مالی صادرشده؛ که در محدوده استاندارد ابگم ۹ هستند و به بهای مستهلك شده اندازه‌گیری نمی‌شوند.
- مطالبات اجاره در محدوده ابگم ۱۶؛
- دارایی‌های قراردادی در محدوده ابگم ۱۵.

در واقع، مطابق ابگم ۹، واحد تجاری باید الزامات کاهش ارزش را برای دارایی‌های مالی اندازه‌گیری شده به بهای مستهلك شده یا ارزش منصفانه از طریق سود و زیان جامع، مانند وام، اوراق بدهی یا اوراق قرضه، مطالبات تجاری، مطالبات اجاره، تعهدات وام و قراردادهای تضمین مالی به کار گیرد. مطابق جدول ۲، مدل کاهش ارزش زیان اعتباری موردن انتظار، سه مرحله‌ای است که سه عامل دوره زمانی، شناسایی درآمد و وضعیت رویکرد تعیین کننده هستند.

مطابق با آیین‌نامه شماره ۶۹ و رهنمودهای انجمن بین‌المللی اکچوئران، انواع ریسک‌های بالهمیت در صنعت بیمه عبارت‌اند از: رویکرد بیمه‌گری، رویکرد اعتباری، رویکرد نقدینگی، رویکرد بازار و رویکرد عملیاتی. رویکرد بیمه‌گری، همان پذیرش رویکرد و تعهد در مقابل خسارات احتمالی است که کسب و کار اصلی شرکت بیمه است. رویکرد اعتباری، به دلیل احتمال عدم ایفای تعهدات مالی از سوی طرفهای معامله از جمله بیمه‌گذاران، بیمه‌گران اتکایی، گیرندگان تسهیلات و ... ایجاد می‌شود و منشأ اصلی آن، عوامل داخلی مانند ضعف مدیریت در وصول مطالبات و کنترل داخلی یا عوامل خارجی از جمله رکود اقتصادی و بحران سیاسی و اجتماعی شناخته شده است. رویکرد اعتباری رویکرد بسیار بالهمیتی در حوزه مربوط به ابزارهای

تعیین اینکه آیا جریان‌های نقدي اوراق بهادر صرفاً پرداخت اصل و بهره هستند، مستلزم بررسی تخصصی است. اصل به عنوان مبلغ اولیه‌ای تعریف می‌شود که باید به دارنده اوراق بدهی پرداخت شود، و ممکن است در سررسید بازپرداخت شود یا در طول عمر اوراق از قبل پرداخت شود. بهره در واقع جبرانی برای ارزش زمانی پول و ریسک اعتباری است که می‌تواند شامل در نظر گرفتن ریسک‌های اساسی وام مانند، نقدشوندگی و هزینه‌ها باشد. اکثر اوراق بهادر رایج، احتمالاً این آزمون را پشت سر می‌گذارند، اما دارایی‌های دیگر ممکن است نیاز به بررسی بیشتری داشته باشند.

در ارزیابی اینکه آیا جریان‌های نقدي قراردادی فقط شامل پرداخت‌های اصل و بهره مربوط به مانده مبلغ اصل هستند، شرایط قراردادی ابزار در نظر گرفته می‌شود و شامل ارزیابی این واقعیت است که آیا دارایی مالی دارای شرایط قراردادی است که می‌تواند زمان یا مقدار جریان‌های نقدي قراردادی را به‌گونه‌ای تغییر دهد که این شرط را برآورده نکند. در انجام این ارزیابی مواردی مانند رویدادهای احتمالی که مقدار یا زمان جریان‌های نقدي را تغییر می‌دهد، ویژگی‌های اهرمی، ویژگی‌های تمدید و تسویه قبل از سررسید، شرایطی که ادعای شرکت را در خصوص جریان‌های نقدي از دارایی‌های مشخص محدود می‌کند و ویژگی‌هایی که ارزش زمانی پول را تغییر می‌دهند (مثلاً تنظیم مجدد دوره‌ای نرخ بهره) لحاظ می‌شود.

در حال حاضر در ایران، سرمایه‌گذاری در اوراق بهادر و سپرده‌های بانکی به دو طبقه سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت و سرمایه‌گذاری‌های جاری تقسیم شده است. طبقه مربوط به سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت شامل سه گروه سرمایه‌گذاری در اوراق بهادر، سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌ها و سایر سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت است که به بهای تمام‌شده با کسر کاهش ارزش ابانته هریک از سرمایه‌گذاری‌ها اندازه‌گیری می‌شوند. در طبقه سرمایه‌گذاری‌های جاری، دو گروه سرمایه‌گذاری‌های سریع‌المعامله در بازار و سایر سرمایه‌گذاری‌های جاری وجود دارد که طبقه اول به ارزش اقل بهای تمام‌شده و خالص ارزش فروش مجموع سرمایه‌گذاری‌ها و طبقه دوم به ارزش اقل بهای تمام‌شده و خالص ارزش فروش هریک از سرمایه‌گذاری‌ها گزارش می‌شوند.

با توجه به تفاوت در نحوه عمل فعلی شرکت‌های بیمه در ایران و الزامات ابگم ۹، موارد مبهم و سوال برانگیز در خصوص طبقه‌بندی و اندازه‌گیری ابزارهای مالی وجود دارد که نیاز به بررسی تخصصی و موشکافانه دارد.

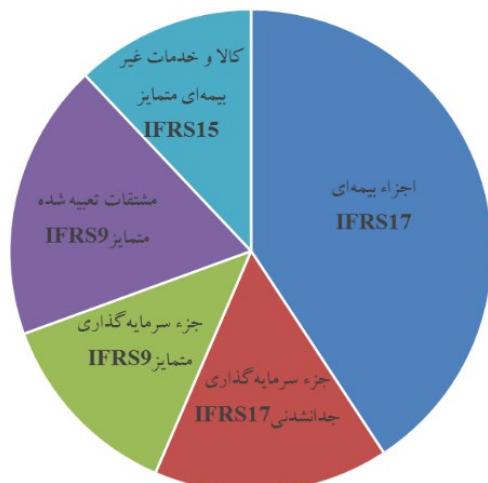
(ب) کاهش ارزش: در حال حاضر در ایران، کاهش ارزش دارایی‌های مالی براساس استاندارد حسابداری ۱۵ و آیین‌نامه شماره ۱۰۱ انجام شده و در پایان هر دوره گزارشگری، در صورت وجود هرگونه نشانه‌ای دال بر امکان کاهش ارزش دارایی‌ها، آزمون کاهش ارزش صورت می‌گیرد. ولی ابگم ۹، مدل کاهش ارزش جدیدی را تحت عنوان زیان اعتباری مورد انتظار (Expected Credit Loss) (ECL) برای بیمه‌گران ارائه می‌کند که به‌طور شایان توجهی با مدل زیان

جدول ۲. مدل سه مرحله‌ای زیان اعتباری مورد انتظار در ابگم ۹
 Table 2. The three-stage model of expected credit loss in IFRS 9

مرحله سوم Third Stage	مرحله دوم Second Stage	مرحله اول First Stage	عوامل تعیین‌کننده Determining factors
زیان اعتباری برای کل عمر Lifetime ECL	زیان اعتباری برای کل عمر Lifetime ECL	زیان اعتباری مورد انتظار در ۱۲ ماه آتی 12 month ECL	دوره زمانی در نظر گرفته شده The time period considered
حاصل ضرب نرخ بهره مؤثر در مبلغ خالص ارزش دفتری Effective interest on net carrying amount	حاصل ضرب نرخ بهره مؤثر در مبلغ ناخالص ارزش دفتری Effective interest on gross carrying amount	حاصل ضرب نرخ بهره مؤثر در مبلغ ناخالص ارزش دفتری Effective interest on gross carrying amount	شناسایی درآمد Income Recognition
شواهد عینی کاهش ارزش وجود دارد. There is objective evidence of impairment.	ریسک نسبت به شناخت اولیه ابزار مالی، افزایش چشمگیر داشته است. Risk on a financial instrument has increased significantly since initial recognition.	ریسک نسبت به شناخت اولیه ابزار مالی، افزایش چشمگیر داشته است. Risk on a financial instrument didn't have increased significantly since initial recognition.	وضعیت ریسک Risk Status

سطح افشا مطابق ابگم ۹ فاصله دارد و نیازمند تقویت و تکامل است. علاوه‌بر موارد فوق، ابگم ۹ اثر معنادار و چندگانبهای بر چشم‌انداز مدیریتی سازمان خواهد داشت و بهدلیل تمايزات موجود در تعاریف و الزامات ابگم ۹ و ماهیت خاص حسابداری و گزارشگری مالی صنعت بیمه، دامنه تأثیرگذاری وسیع است و پیاده‌سازی موفق آن نیاز به تلاش چشمگیری دارد و جالش‌هایی در این زمینه مطرح خواهد شد. به عبارتی، وظیفه مدیریت در شرکت‌های بیمه ایجاب می‌کند به‌دقت مدیریت و برنامه‌ریزی کنند تا اطمینان حاصل شود که تمام رویدادها به خوبی کنترل می‌شوند (KPMG, 2015).

موارد کاربرد ابگم ۹ در صنعت بیمه: مرزهای به کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در شرکت‌های بیمه، در نمودار ۱ بیان شده است.

نمودار ۱. مرزهای به کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در شرکت‌های بیمه (EY, 2018)

Diagram 1. The boundaries of applying international financial reporting standards in insurance companies

مالی است که در فرایند به کارگیری مدل زیان اعتباری مورد انتظار تعیین‌کننده است. ریسک نقدینگی، بهدلیل کافی نبودن دارایی‌های جاری برای ایفای تعهدات ایجاد می‌شود. ریسک بازار از تغییر یا نوسان در قیمت بازار دارایی‌ها و بدهی‌ها ایجاد می‌شود و شرکت‌های بیمه به‌واسطه سرمایه‌گذاری حقیقیه دریافتی، با ریسک بازار مواجه بوده و این موضوع بسیار مهم است. ریسک عملیاتی، خسارت‌های مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از عدم کارایی فرایندهای داخلی، افراد، سیستم‌ها و عوامل بیرونی است.

(ج) حسابداری پوششی یا مصون‌سازی: در ابگم ۹، انعطاف‌پذیری بیشتری در خصوص انواع معاملات، ابزارها و اجزای ریسک اقلام غیرمالی واجد شرایط برای حسابداری مصون‌سازی معرفی شده است. هدف حسابداری مصون‌سازی، انکاس تأثیر فعالیت‌های مدیریت ریسک واحد تجاری در صورت‌های مالی است. این فعالیت‌ها، برای مدیریت آسیب‌پذیری از ریسک‌های خاصی که می‌توانند سود و زیان دوره یا سایر اقلام سود و زیان جامع را تحت تأثیر قرار دهند، از ابزارهای مالی استفاده می‌کنند. حسابداری پوششی با مدیریت ریسک همسو است و تحت الزام ابگم ۹، تأثیر فعالیت‌های مدیریت ریسک باید در صورت‌های مالی معنکس شود. در حال حاضر در صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه ایرانی، حسابداری مصون‌سازی هنوز در ابتدای راه است و اقدام چندانی در این خصوص انجام نمی‌گیرد.

(د) الزامات جدید ارائه و افشا، مانند افشاء اطلاعات مقایسه‌ای و تقویت افشا در گزارشگری: ابگم ۹ شامل معافیت‌های خاصی از کاربرد کامل رویکرد گذشته‌نگر است. این موارد شامل معافیت از الزام به ارائه مجدد اطلاعات مقایسه‌ای در مورد طبقه‌بندی و اندازه‌گیری، از جمله کاهش ارزش است. شرکت‌های بیمه موظف‌اند همه دارایی‌ها و بدهی‌های خود مانند وام‌های اعطایی به کارکنان و نمایندگان، اوراق بدهی اندازه‌گیری شده به بهای مستهلكشده، و مطالبات از بیمه‌گذاران و بیمه‌گران اتفاقی را در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی افشا کنند. در خصوص افشا در گزارش‌های شرکت‌های بیمه ایرانی، برخی اطلاعات در قسمت یادداشت‌ها افشا می‌شود که البته با

چنین قراردادهایی طبق ابگم ۹ ابزارهای مالی به حساب منظور می‌شوند. به طور کلی، در مورد قراردادهای تضمین مالی، ناشر باید از میان ابگم ۱۷، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲، ابگم ۷، و ابگم ۹ یک را انتخاب کند.

- کارت‌های اعتباری و قراردادهای مشابه که با تعریف قرارداد بیمه مطابقت دارند: پس از پذیرش ابگم ۱۷، حقوق و تعهدات یک واحد تجاری که ابزارهای مالی ناشی از قراردادهای کارت اعتباری (یا قراردادهای مشابه) که موجبات اعتباری یا پرداخت را فراهم می‌کنند) صادر کرده است، درصورتی که واحد تجاری ارزیابی ریسک بیمه مرتبط با مشتری را منعکس نکند، طبق ابگم ۹ حسابداری می‌شوند.

نمودار ۲، طبقه‌بندی ابزارهای مالی مطابق با ابگم ۹ را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، ابزارهای مالکانه شرکت‌های بیمه که در دامنه ابگم ۹ قرار می‌گیرند، باید به ارزش منصفانه شناسایی شوند و معافیت اندازه‌گیری به بهای تمامشده وجود ندارد.

مرواری بر پیشینهٔ پژوهش

با توجه به روند رو به رشد مطالعات در حوزه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در دهه اخیر، **جدول ۳** نشان می‌دهد با آنکه حوزه ابگم در دو دهه اخیر مورد توجه محققان بوده، ولی مطالعات اندکی به بررسی ابگم ۹ در صنعت بیمه پرداخته‌اند. به رغم انتشار اولین نسخه ابگم ۹ در سال ۲۰۰۹ توسط هیئت استانداردهای

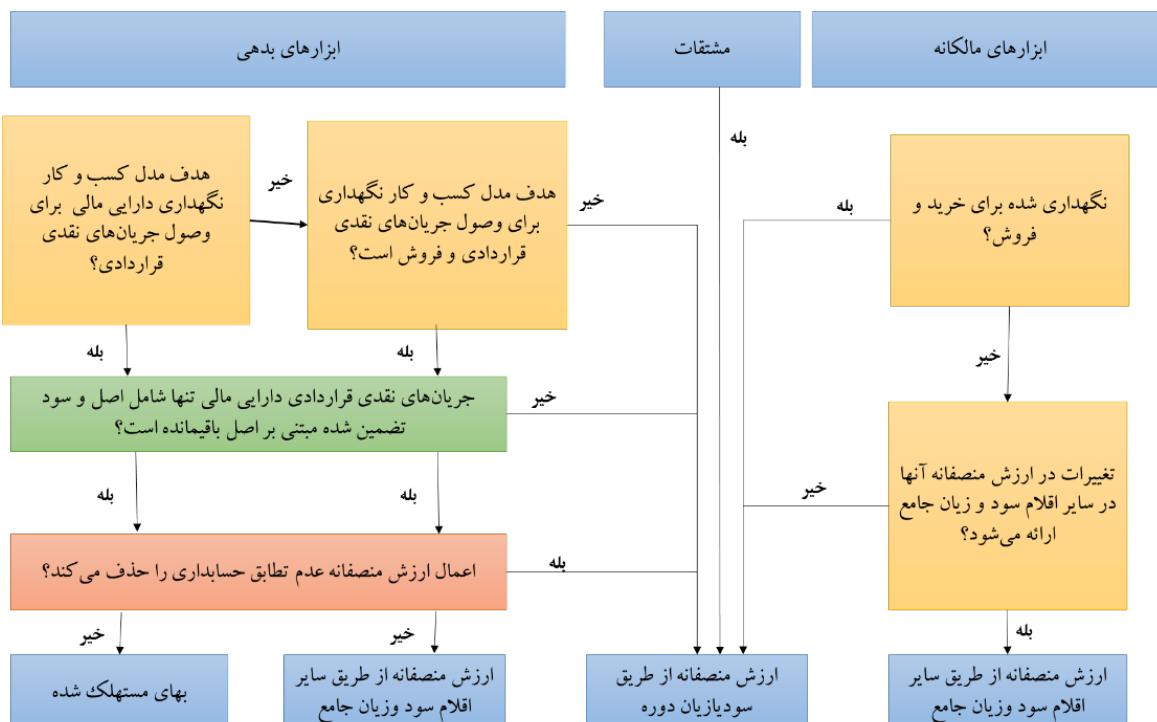
KPMG (2021) موارد تحت تأثیر اجرای ابگم ۹ در صنعت بیمه را به صورت زیر ارائه کرده است:

- جزء سرمایه‌گذاری مجزا از قرارداد بیمه اصلی: مطابق ابگم ۱۷، واحد تجاری باید جزء سرمایه‌گذاری را از قرارداد بیمه اصلی تفکیک کند، اگر و تنها اگر آن جزء متمایز و مشخص باشد، و باید ابگم ۹ را برای اندازه‌گیری و محاسبه جزء تفکیک شده سرمایه‌گذاری به کار گیرد.

- بیمه‌های زندگی: قراردادهای سرمایه‌گذاری که شکل قانونی قرارداد بیمه دارند، اما ریسک بیمه‌ای بالهمیتی را به صادرکننده منتقل نمی‌کنند. مثلاً، قراردادهای بیمه عمر که در آن واحد تجاری هیچ‌گونه ریسک بیماری یا مرگ‌ومیر بالهمیت را تحمل نمی‌کند، قراردادهای بیمه محسوب نمی‌شوند، این‌گونه قراردادها ابزار مالی یا قرارداد خدماتی تلقی می‌شوند که برای آن‌ها از ابگم ۹ استفاده می‌شود.

- مشتقات تعبیه‌شده: برای تفکیک هر جریان نقدی مرتبط با مشتقات تعبیه‌شده و اجزای متمایز سرمایه‌گذاری، واحد تجاری باید آن جزء از قرارداد بیمه اصلی را که متعهد به انتقال کالا یا خدمات غیربیمه‌ای به بیمه‌گذار است، تفکیک کند و برای چنین تعهداتی، ابگم ۹ را به کار ببرد.

- قراردادهای تضمین مالی: تضمین‌های اعتباری که پرداخت را الزامی می‌کنند، حتی اگر دارنده در نتیجه ناتوانی مالی بدھکار برای پرداخت در زمان سرسید، متحمل زیان نشده باشد،

نمودار ۲. طبقه‌بندی ابزارهای مالی شرکت‌های بیمه مطابق با ابگم ۹ (PWC, 2020)

Diagram 2. Classification of financial instruments of insurance companies according to IFRS 9

بیشتر سرمایه‌گذاری‌ها در اوراق بدهی، واحد شرایط اندازه‌گیری به بهای مستهلك شده هستند. همچنین، مسائل مربوط به اندازه‌گیری، طبقه‌بندی و محاسبه زیان اعتباری مورد انتظار، بیشترین چالش‌ها را به خود اختصاص دادند.

Khersiat and Alkabbji (2020) تأثیر اعمال ابگم ۹ بر سود و زیان شرکت‌های بیمه را بررسی کردند. نتایج نشان داد تأثیر استفاده از این استاندارد بر سود و زیان شرکت‌های بیمه، از نظر آماری معنادار است و تأثیرگذارترین متغیر، سپرده‌های بانکی معرفی شد. همچنین در نتایج این مطالعه، بر کاربرد ابگم ۹ برای بهبود راهه و افشا و اطلاعات بهینه حسابداری به استفاده کنندگان شرکت‌های بیمه در زمینه ابزارهای مالی و مشتقات تأکید شد.

Shubita and AL-Hait (2017) تأثیر کاربرد ابگم ۹ بر کیفیت خروجی‌های سیستم حسابداری شرکت‌های بیمه اردنی را بررسی کردند. در این مطالعه، مؤلفه کیفیت با شش عامل کلیدی ارتباط، قابلیت اطمینان، زمان‌بندی، قابلیت مقایسه، تقارن و کیفیت انداده‌گیری تعیین شد. تحلیل پرسشنامه‌های تکمیل شده توسط مقامات مالی و حسابرسان شرکت‌های بیمه نشان داد، استفاده از این استاندارد بر کیفیت ارتباط اطلاعات حسابداری در صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه تأثیر داشته و موجب ارتقای کیفیت شده است. **Soye and Raji (2016)** قابلیت مقایسه ۱۰ شرکت بیمه نیزه‌هایی با استفاده از معیار عملکرد آن‌ها در دوره‌های زمانی قبل و بعد از پذیرش ابگم ۹ را بررسی کردند. نتایج حاصله، نشان‌دهنده ارتباط قوی بین پذیرش استاندارد و قابلیت مقایسه شرکت‌های بیمه در نیزه‌های بود.

در زمینه به کارگیری ابگم ۹ در صنعت بیمه ایران تاکنون تحقیق انجام نگرفته است. بیشتر مطالعات داخلی انجام‌شده به طور کلی در حوزه ابگم بوده و اغلب آن‌ها به عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی این استانداردها و شناسایی چالش‌ها پرداخته‌اند.

Mahavarpour et al. (2021) چالش‌های پیاده‌سازی ابگم ۹ در بازار سرمایه ایران را بررسی کردند. یافته‌های حاصل از مصاحبه با خبرگان، چالش‌ها را در سه حوزه اصلی شناخت، انداده‌گیری و حسابداری مصون‌سازی بیان می‌کند. ناتوانی بازار ایران در تعیین ارزش منصفانه اوراق مشتقه، پیچیدگی‌های مربوط به اوراق اختیار معامله تبعی و مفاهیم مرتبط با شناخت، تحلیل و افشاری ریسک تحت عنوان مهمترین چالش‌ها مطرح شده‌اند.

Moghadasi Nikjeh et al. (2017) برآورد کاهش ارزش و ارزش منصفانه پورتفوی یکی از بانک‌های ایرانی را با رویکرد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی انجام دادند و با مقایسه آن با ارزش گزارش شده با رویکرد فعلی بانک مرکزی که بر مبنای گزارش بهای تاریخی و زیان تحقیق‌یافته است، دریافتند که زیان اعتباری مورد انتظار ۲/۳ برابر زیان تحقیق‌یافته است، که به نظر می‌رسد چشمگیر بودن این نسبت بهدلیل استفاده از مدل مبتنی بر ریسک اعتباری و شناسایی زودهنگام زیان است. نسبت بهای تمام‌شده تاریخی به ارزش منصفانه ۹۷٪ بوده که چشمگیر نیست. **Rahmani and Taheri (2017)**

جدول ۳. فراوانی مطالعات جهانی در حوزه استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی

Table 3. Frequency of global studies in the field of international financial reporting standards

تعداد مقالات موجود در اسکوپس (2003-2024) The number of articles in Scopus (2003-2024)	
تعداد Number	کلیدواژه Keyword
2243	IFRS
122	IFRS 9
14	IFRS 9 and insurance

بین‌المللی حسابداری و تکامل تدریجی آن، به دلیل برخی موانع و مشکلات، پیاده‌سازی آن در صنعت بیمه با تأخیر رو به رو شد و سرانجام از اول ژانویه ۲۰۲۳ به شرط پیاده‌سازی ابگم ۱۷ در صنعت بیمه، لازم‌الاجرا شد. این تأخیر در الزام به کارگیری، موجب شده است مطالعات کمی در حوزه ابگم ۹ در بیمه انجام شود.

Ho (2023) در مطالعه‌ای موردنی درباره شرکت‌های بیمه امریکایی، با استفاده از داده‌های تجربی حاصل از مصاحبه با متخصصانی که در امر انتقال از اصول عمومی پذیرفته شده حسابداری (GAAP) به ابگم همکاری می‌کردند، نشان داد که انگیزه پشت این انتقال، منافع حاصل از انتقال و استفاده جهانی از ابگم است. به علاوه، این پژوهش پنج چالش و سه راه حل برای غلبه بر آن چالش‌ها بیان کرد.

یکی از روش‌های ارزیابی تأثیر استانداردها، بررسی پس از اجرا (Post-Implementation Review) است. به منظور بررسی تأثیر و پیامدهای ابگم ۹، هیئت استانداردهای حسابداری بین‌المللی در سال ۲۰۲۳، اجرای این استاندارد را با این روش بررسی کرد. این مطالعه به ترتیب در سه مرحله طبقه‌بندی و اندازه‌گیری، کاهش ارزش و حسابداری مصون‌سازی انجام گرفت. نتایج نشان دادند که از زمان لازم‌الاجرا شدن IFRS 9، با وجود اینکه ذی‌نفعان عموماً از تغییرات ارائه شده توسط IFRS 9 استقبال می‌کنند، ولی تغییرات طبقه‌بندی و الزامات اندازه‌گیری تأثیر کمی بر حسابداری ابزارهای مالی داشته است، زیرا بسیاری از اندازه‌گیری‌ها به بهای مستهلك شده انجام می‌گیرند (IFRS, 2023).

تیم تحقیقاتی ابگم در مؤسسه **PWC (2021)** به بررسی آثار به کارگیری ابگم ۹ پرداخته‌اند. طبق یافته‌ها، پیامدهای به کارگیری ابگم ۹ شامل: نوسانات بیشتر در صورت سود و زیان؛ شناسایی زودتر زیان کاهش ارزش مطالبات و وام‌ها، از جمله مطالبات تجاری؛ الزامات افسای جدید و قابل توجه است.

HEY (2021) برای ارائه بینشی گستره‌تر از چالش‌های پیاده‌سازی، مطالعه‌ای جهانی درباره ۲۰ شرکت بیمه در بیش از ۱۵ کشور جهان در سراسر اروپا، آسیا، آفریقا و آمریکا انجام داده است که در حال اجرای ابگم ۹ بودند و یا استاندارد را در سال ۲۰۱۸ همزمان با استاندارد قبلی پیاده‌سازی کرده‌اند. نتایج نشان داد بزرگ‌ترین طبقه مربوط به دارایی‌های مالی اندازه‌گیری شده به ارزش منصفانه است و

تفاوت و شکاف بین ابگم ۹ و نحوه عمل فعلی در ایران بررسی شد تا زمینهای برای طرح موارد چالش برانگیز ابگم ۹ و طراحی پرسشنامه فراهم شود. با توجه به تهیه گزارش‌های مبنا توسط مؤسسات بزرگ و مطرح حسابرسی در دنیا، چکلیست استفاده شده از منظر پایایی و روایی از سطح بالایی برخوردار است. بهمنظور ارزیابی روایی ابزار اندازه‌گیری، سوالات پرسشنامه بر مبنای ماتریس نظریه، که نتیجه بررسی تحقیقات و مطالعات انجام شده در این حوزه است، طراحی شد. سپس پرسشنامه به‌وسیله خبرگان در زمینه موضوع پژوهش، بررسی و توصیه‌های ایشان در پرسشنامه نهایی منتظر شد.

پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ مورد آزمون قرار گرفت و با توجه به اینکه مقدار آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۷۳ و بیشتر از ۰/۷ است، میزان پایایی، مطلوب و پرسشنامه از قابلیت اعتماد برخوردار است. پرسشنامه طراحی شده به صورت الکترونیکی و فیزیکی برای افراد مورد نظر ارسال شدند. بعد از جمع‌آوری پاسخ‌نامه‌ها و تحلیل داده‌ها و استخراج چالش‌ها، سوالات مصاحبه با هدف ارائه راهکارهای پیاده‌سازی ابگم ۹ طراحی و آماده شدند.

همان‌طور که در بالا بیان شد، در انجام این پژوهش از روش آمیخته استفاده شده است، زیرا یافته‌های کیفی و کمی موجب تقویت کیفیت، دقت، اعتبار و روایی داده‌ها می‌شود، به‌طوری که روش کمی بنیانی قوی برای پیش‌زمینه نظری فراهم می‌کند و روش کیفی بینش واقعی افراد را آشکار می‌سازد (Vivek and Nanthalagopan, 2021).

جامعه آماری عبارت از مدیران مالی شرکت‌های بیمه، حسابرسان حرفه‌ای، افراد صاحب تجربه در گزارشگری مالی صنعت بیمه، سرمایه‌گذارانی که سهام عمدۀ شرکت‌ها را در اختیار دارند، و مدیران فعلی در حوزه فتاوی اطلاعات شرکت‌های بیمه است. برای تکمیل پرسشنامه، از نمونه در دسترس از صاحب‌نظرانی که دارای تخصص در زمینه موضوع تحقیق بوده‌اند و در بخش مصاحبه نیز، از روش نمونه‌گیری گلوله برپی استفاده شده است. در این مرحله، هدف کسب نظرات افرادی بوده است که از نظر تجربه، تخصص و ارتباط با موضوع، از صلاحیت کافی برخوردار باشند و ویژگی خبرگی و تخصص آنها مدنظر قرار گرفته است. با توجه به تشکیل کمیتۀ اجرایی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از سال‌ها قبل در بیمه مرکزی با حضور مدیران و کارشناسان مرتبط از شرکت‌های بیمه و نهاد ناظر، از افراد این کمیتۀ نیز برای تکمیل پرسشنامه و شرکت در مصاحبه استفاده شده است.

بعد از تحلیل داده‌های حاصل از پاسخ‌نامه‌ها و استخراج چالش‌ها، با توجه به هدف پژوهش و در راستای پاسخ به پرسش‌ها، برای مصاحبه با خبرگان از مدل ارائه‌شده توسط (1996) Kvale استفاده شد. این مدل در هفت مرحلۀ زیر انجام گرفت:

۱. تعیین موضوع مصاحبه: پیش از شروع فرایند مصاحبه، در جلسات برگزارشده، محتوایی در خصوص تفاوت‌های نحوه گزارشگری فعلی شرکت‌های بیمه در ایران با ابگم ۹ ارائه شد تا مصاحبه‌شوندگان اطلاعات لازم در مورد موضوع پژوهش را کسب کنند.

با استفاده از اطلاعات بهای تمام‌شده مندرج در صورت‌های مالی و برآورد ارزش منصفانه ۲۳ بانک ایرانی طی سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶، اثر ارزش منصفانه و بهای تمام‌شده تاریخی بر زیان اعتباری بانک‌ها را بررسی کردند. نتایج نشان داد که در شبکه بانکی ایران، بهای تمام‌شده تسهیلات در مقایسه با ارزش منصفانه، زیان اعتباری را بهتر پیش‌بینی می‌کند.

مطالعات دیگری نیز به بررسی موردی تأثیر ابگم بر اقلام گزارشگری پرداخته‌اند و فرسته‌ها و چالش‌هایی در این زمینه بیان کرده‌اند. تمامی پژوهش‌های اشاره شده به این موضوع اذعان داشته‌اند که با وجود فرصت‌های بهینه‌سازی گزارشگری مالی با به کار گیری استانداردهای بین‌المللی، حرکت در مسیر پذیرش این استانداردها به کندی صورت گرفته است. اغلب محققان و صاحب‌نظران در این زمینه، به موانع مانند فقدان آمادگی فنی و الکترونیکی، فقدان عوامل زیست‌ساختی، نهادی (سازمانی)، انسانی، مدیریتی، آموزشی، اقتصادی، انگیزشی اشاره کرده و برنامه‌ریزی در جهت رفع موانع توسط نهادهای ناظر (مانند بیمه مرکزی، سازمان حسابرسی و ...) و تصویب دستورالعمل‌های خاص صنعت بیمه را ضروری دانسته‌اند.

مطالعات انجام شده در خصوص پیاده‌سازی ابگم در سطح دنیا

نشان می‌دهد که پذیرش این استانداردها با چالش همراه است و سیستم حسابداری کشورها در پاسخ به تغییر و تحول جهانی در

گزارشگری مالی، به‌سوی همسان‌سازی حرکت کرده‌اند تا در تجارت

و اقتصاد جهانی باقی بمانند (Abdallah et al., 2018; Madah)

(Marzuki et al., 2021; Owais and Dahiya, 2021).

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و روش آن از نوع آمیخته است که از روش کیفی و کمی استفاده شده است. پژوهش با روش‌های آمیخته، پژوهشی است که رهیافت‌های کمی و کیفی را در قالب روش‌شناسی یک مطالعه واحد و یا یک مطالعه چندمرحله‌ای باهم ترکیب می‌کند (Sahin and Ozturk, 2019). در راستای رسیدن به هدف پژوهش، انجام مراحل زیر مدنظر قرار گرفته است:

- شناسایی قلمرو و الزامات ابگم ۹ در صنعت بیمه

- میزان تفاوت ابگم ۹ با روش‌ فعلی

- چگونگی به کار گیری ابگم ۹ در شرایط فعلی حسابداری ایران

- بیان چالش‌های پیاده‌سازی

- ارائه راهکارهای پیاده‌سازی ابگم ۹ در صنعت بیمه.

ابتدا با مطالعه استانداردها، گزارش‌هایی که KPMG منتشر کرده و صورت‌های مالی نمونه شرکت‌های بیمه خارجی مطابق ابگم ۹، قلمرو و الزامات ابگم ۹ و بندهایی از استاندارد که در گزارشگری بیمه استفاده شده بود، استخراج شد. در مرحلۀ بعد، با مطالعه و بررسی چکلیست‌های افشای تنظیم شده توسط (2020) KPMG و (2021) EY و راهنمای به کار گیری ابگم ۹ و ابگم ۱۷ در شرکت‌های بیمه، منتشر شده توسط (2021) KPMG و مقایسه آن‌ها با صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه ایرانی طی سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۲، میزان

اوراق بدهی و ... فاقد بازار فعال با چالش مواجه است. همچنین نوسانات نرخ ارز و تعیین نرخ تسعیر توسط بیمه مرکزی، قضاوت در تعیین صحیح مدل کسبوکار اوراق بهادر، انجام آزمون ویژگی جریانات نقدی قراردادی شامل اصل و بهره برای تعیین طبقه‌بندی دارایی مالی، تجدید طبقه‌بندی صحیح دارایی‌های مالی با توجه به شرط تغییر مدل کسبوکار، تشخیص جزء سرمایه‌گذاری مجزا از قرارداد بیمه، تفکیک هر جریان نقدی مرتبط با مشتق‌ات تعییه شده و اجزای متمایز و نوسانات سود و زیان در گذار به ابگم ۹ به دلیل تغییر مبنای ارزش‌گذاری با چالش مواجه‌اند.

چالش‌های مربوط به مدل کاهش ارزش ابزارهای مالی طبق ابگم ۹ در شرکت‌های بیمه ایرانی:

مطابق جدول ۶، در مورد چالش‌های مربوط به کاربرد مدل کاهش ارزش زیان اعتباری، تعیین میزان تغییرات ریسک و تصمیم‌گیری در مورد انتخاب روش، بین مدل ۱۲ ماهه یا کل عمر مفید، با قضاوت همراه است. همچنین در مورد مطالبات و حساب‌های دریافتی، تعیین افزایش قابل توجه ریسک اعتباری یعنی تصمیم‌گیری با استفاده از داده‌های گذشته و اطلاعات آینده‌نگر، که با توجه به محدودیت دسترسی به اطلاعات کافی درباره ریسک دشوار است (نمونه داده‌های مورد نیاز: تغییرات نامطلوب موجود یا مورد انتظار در شرایط تجاری، مالی یا اقتصادی، که انتظار می‌رود تغییر چشمگیری در توانایی وام‌گیرنده برای ایقای تعهدات بدهی خود (ریسک نقدینگی)، نقض قرارداد، تغییرات چشمگیر در ارزش وثیقه پشتوانه تعهد، قیمت و کاهش ارزش ایجاد کند). در مورد اوراق بدهی، وجود سپرده و سایر ابزارهای بازار پول، افزایش قابل توجه ریسک اعتباری در تعیین زیان کاهش ارزش، یعنی کاهش قیمت سهام یا کاهش رتبه اعتباری ابزار (دو رتبه)، که با توجه به نبود شرکت‌های رتبه‌بندی و اطلاعات مربوط، این امر مشکل است. به علاوه این مدل فقط برای دو دسته دارایی‌های اندازه‌گیری شده به بهای مستهلك شده یا ارزش منصفانه از طریق سایر اقلام سود و زیان جامع (مانند وام، اوراق بدهی یا اوراق قرضه، مطالبات تجاری، مطالبات اجاره، تعهدات وام، قراردادهای تصمیم‌مالی) کاربرد دارد که متأثر از صحت و دقت در طبقه‌بندی است. در خصوص تعیین صحیح و دقیق نرخ بهره مؤثر، برای محاسبه زیان اعتباری مورد انتظار، تنزیل جریانات نقدی ابزار، تعیین ارزش منصفانه و ... هم مشکلاتی مطرح‌اند که همه موارد مطرح شده باعث می‌شوند زیان کاهش ارزش دارایی‌های مالی، مطابق ابگم ۹ محاسبه نشود.

چالش‌های مربوط به حسابداری مصون‌سازی ابزارهای مالی طبق ابگم ۹ در شرکت‌های بیمه ایرانی:

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد، حسابداری مصون‌سازی ابزارهای مالی در شرکت‌های بیمه، با چالش‌هایی همچون فقدان دانش سازمانی در شرکت‌های بیمه در مورد ریسک‌های موجود برای مصون‌سازی، نبود رویه مدون تخصصی برای مدیریت سرمایه‌گذاری‌ها و

۲. طراحی مصاحبه: در این پژوهش، سوالات مصاحبه با استفاده از دستاوردهای مرحله استاندارکاوی و تحلیل داده‌های پرسش‌نامه، از قبل تنظیم و طبقه‌بندی شدند.

۳. انجام مصاحبه: در ابتدای مصاحبه، اهداف و موضوع پژوهش مجدد شرح داده شد و با اطمینان‌دهی در ارتباط با حفظ محramانگی در خصوص اطلاعات و نظرات افراد مشارکت‌کننده، مصاحبه انجام گرفت.

۴. نسخه‌برداری: در مرحله نسخه‌برداری، مصاحبه‌ها ضبط و سپس بهصورت متن درآمده و تحلیل متن‌مند نسخه‌های ضبط شده انجام گرفت.

۵. تحقیق: داده‌های حاصل از فرایند مصاحبه با استفاده از کدگذاری تحلیل شد. برای داشتن نتایج معتبر و دقت مناسب در تحلیل داده، از روش تحلیل متن‌محور (تحلیل تم/ مضمون) استفاده شد.

۶. اعتبار: اعتبار مفاهیم و تحلیل‌های انجام‌شده، با بهره‌گیری از نظرات خبرگان حوزه انجام گرفت.

۷. گزارش‌دهی: یافته‌های حاصل از مصاحبه با رعایت ملاحظات اخلاقی و حفظ محramانگی اطلاعات افراد شرکت‌کننده در مصاحبه گزارش شده است. تحلیل مضمون رویکردی مناسب و انعطاف‌پذیر برای شناسایی، تحلیل و گزارشگری الگوهای درون داده‌های است. یک تم در بردارنده مفهومی بالهمیت درباره داده‌ها در ارتباط با پرسش تحقیق است. برای تعیین تم در یک تحقیق، قضاوت محقق ضروری است. کلیدی بودن یک تم الزاماً وابسته به ملاک‌های کمی (مانند تعداد دفعات تکرار) نیست و محقق با استفاده از قضاوت آگاهانه این موضوع را بررسی می‌کند. در تحلیل تم، این مراحل چندین بار بهصورت تکرار چرخه انجام و تلاش شد تحلیل در نهایت دقت و اعتبار انجام گیرد.

نتایج و بحث

جدول ۴ مشخصات جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان به سوالات پرسش‌نامه تحقیق را رائمه می‌دهد.

(الف) چالش‌ها

با استفاده از آزمون میانگین جامعه، هریک از گزاره‌های پرسش‌نامه مورد آزمون قرار گرفت و نتایج به دست‌آمده از این آزمون نشان داد که سطح معناداری تمامی گزاره‌ها کمتر از ۰/۰۵ بوده و تمامی گزاره‌ها مربوط هستند. این نتایج نشان می‌دهد که توافقی جمعی درباره چالشی بودن به کارگیری ابگم ۹ در صنعت بیمه وجود دارد.

چالش‌های مربوط به اندازه‌گیری و طبقه‌بندی ابزارهای مالی طبق ابگم ۹ در شرکت‌های بیمه ایرانی:

همان‌طور که **جدول ۵** نشان می‌دهد، زمینه اندازه‌گیری و طبقه‌بندی، تعیین ارزش منصفانه اوراق بهادر مانند سهام شرکت‌ها،

جدول ۴. ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان
Table 4. Demographic characteristics of the respondents

فراوانی Frequency	شرح ویژگی Description of characteristic	ویژگی Characteristic
18	مرد Male	جنسیت Gender
15	زن Female	
0	کارشناسی Bachelor	
16	کارشناسی ارشد Master	تحصیلات Education
17	دکتری PhD	
0	کمتر از 30 سال <30 year	
10	30 تا 30 سال 30 to 40 year	سن Age
17	30 تا 40 سال 50 تا 41	
6	41 تا 50 سال >50 year	
24	حسابداری Accounting	
1	مدیریت مالی Financial management	جهة تحصیلی Field of Study
4	اقتصاد Economic	
4	مدیریت بیمه Insurance management	
0	کمتر از 5 سال <5 year	
3	5 تا 10 سال 5 to 10 year	ی مرتبط با بیمه Insurance related
10	10 تا 15 سال 11 to 15 year	
20	بیش از 15 سال >15 year	
2	حسابرس داخلی Internal auditor	
2	حسابرس مستقل Independent auditor	
5	حسابدار Accounter	سمت Post
14	مدیر مالی Financial manager	
10	سایر other	
6	کاملاً آشنا Quite familiar	نایابی با IFRS 9 Familiarity with IFRS 9
18	آشنا Familiar	
9	ناحدی آشنا Somewhat familiar	

مصنون‌سازی، نبود ابزارهای لازم برای اجرای انواع مصنون‌سازی (مانند مصنون‌سازی ارزش منصفانه، جریان‌های نقدی و خالص سرمایه‌گذاری برای تضمیم‌گیری صحیح در خصوص تشخیص و استفاده درست از ابزار مشتقه به عنوان ابزار مصنون‌سازی، نبود سازوکار بررسی شرایط در عملیات خارجی)، عملکرد نامطلوب بازار سرمایه، نوسانات ناگهانی و تورم، ناکارایی و اثربخش نبودن کمیته ریسک در گزارش‌دهی

جدول ۵. چالش‌های اندازه‌گیری و طبقه‌بندی ابزارهای مالی طبق ابگم ۹ در شرکت‌های بیمه ایرانی

Table 5. Challenges of measurement and classification financial instruments according to ifrs 9 in Iranian insurance companies

شماره گویه Object number	گویه Object	میانگین Mean	انحراف معیار Std. Deviation	t	سطح معناداری Sig
1	تعیین ارزش منصفانه Determination of fair value	3.76	0.902	23.919	0.000
2	شفافیت در ارائه دارایی‌های مالی Transparency in providing financial assets	4.15	0.712	33.474	0.000
3	نوسانات نرخ ارز و تعیین نرخ تسعیر توسط بیمه مرکزی Exchange rate fluctuations and determination of exchange rate by Central Insurance	3.61	0.899	23.035	0.000
4	تغییب صحیح مدل کسبوکار Correct determination of the business model	3.33	0.924	20.719	0.000
5	انجام آزمون یویزگی جریانات نقدي قراردادی شامل اصل و بهره Solely Payments of Principal and Interest test	3.36	0.929	20.792	0.000
6	قضاؤت Judgment	3.91	0.678	33.101	0.000
7	تجدید طبقه‌بندی دارایی‌های مالی Reclassification of financial assets	3.91	0.631	35.607	0.000
8	تشخیص جزء سرمایه‌گذاری مجزا از قرارداد بیمه Distinguishing the investment component separately from the insurance contract	3.30	1.075	17.653	0.000
9	تفکیک جریان نقدی Cash flow separation	3.52	1.064	18.974	0.000
10	نوسانات سود و زیان در گذار به ابگم ۹ Fluctuations of profit and loss in the transition to IFRS 9	3.85	0.667	33.138	0.000
	فرضیه ۱: پذیرش IFRS 9 در صنعت بیمه در فرایند اندازه‌گیری و طبقه‌بندی ابزارهای مالی در ایران با چالش مواجه است.				
	Hypothesis 1: The adoption of IFRS 9 in the insurance industry faces challenge in the process of measurement and classification financial instruments in Iran.	3.669	0.4333	48.645	0.000 عدم رد

جدول ۶. چالش‌های مدل کاهش ارزش ابزارهای مالی در شرکت‌های بیمه ایرانی

Table 6. Challenges of the financial instrument impairment model in Iranian insurance companies

شماره گویه Object number	گویه Object	میانگین Mean	انحراف معیار Std. Deviation	t	سطح معناداری Sig
11	قضاؤت در تعیین میزان تغییرات ریسک Judgment in determining the amount of risk changes	3.94	0.609	37.143	0.000
12	محدودیت دسترسی به اطلاعات Limitation of access to information	3.88	0.696	32.000	0.000
13	عدم کفايت اطلاعات Insufficient information	3.82	0.808	27.134	0.000
14	عدم محاسبه زیان کاهش ارزش دارایی‌های مالی، مطابق ابگم ۹ Non-calculation of financial asset impairment losses, according to IFRS 9	3.61	0.899	23.035	0.000
15	قضاؤت در تصمیم‌گیری درباره انتخاب روش (افق زمانی) بین مدل ۱۲ ماهه یا کل عمر Judgment in deciding on the choice of method (time horizon) between the 12-month model or the lifetime	3.79	0.600	36.274	0.000
16	تفاوت چشمگیر مقدار ذخیره زیان کاهش ارزش مورد انتظار با زیان تحقیق یافته Significant difference between the amount of the expected impairment loss reserve and the realized loss	3.67	0.854	24.667	0.000
17	کاربرد درست مدل زیان کاهش ارزش (ECL) Correct application of the impairment loss model (ECL)	3.70	0.637	33.359	0.000
18	تعیین صحیح و دقیق نرخ بهره مؤثر Correct and accurate determination of the effective interest rate	3.91	0.765	29.354	0.000
	فرضیه ۲: پذیرش IFRS 9 در مدل کاهش ارزش ابزارهای مالی در شرکت‌های بیمه ایرانی با چالش مواجه است.				
	Hypothesis 2: The adoption of IFRS 9 in the impairment model of financial instruments in Iranian insurance companies faces challenge.	3.787	0.36374	59.822	0.000 عدم رد

جدول ۷. چالش‌های حسابداری مصون‌سازی ابزارهای مالی در شرکت‌های بیمه‌ایرانی
Table 7. Accounting challenges of hedging financial instruments in Iranian insurance companies

شماره گویه Object number	گویه Object	میانگین Mean	انحراف معیار Std. Deviation	t	سطح معناداری Sig
19	عدم کفايت دانش سازمانی Lack of organizational knowledge	3.88	1.023	21.772	0.000
20	نیوود رویه مدون تخصصی برای مدیریت سرمایه‌گذاریها Absence of a specialized developed procedure for managing investments	3.61	0.933	22.194	0.000
21	نیوود رویه مدون تخصصی برای مصون‌سازی Absence of a specialized developed procedure for hedging	4.09	0.805	29.200	0.000
22	نیوود ابزارهای لازم برای اجرای انواع مصون‌سازی Absence of necessary tools to implement all types of hedging	3.61	0.747	27.714	0.000
23	عملکرد نامطلوب بازار سرمایه و نوسانات ناگهانی Undesirable capital market performance and sudden fluctuations	4.06	0.704	33.114	0.000
24	عدم ارائه گزارش دقیق و پویا از مقدار انواع ابزارهای مالی توسط کمیته ریسک Failure to provide an accurate and dynamic report on the amount of financial instruments by the risk committee	3.82	0.846	25.923	0.000
25	عدم کفايت تخصصی برای تصمیم‌گیری صحیح Lack of expertise to make correct decisions	4.00	0.559	41.105	0.000
26	مشکلات بررسی و گزارش شرایط سه گانه اثربخشی مصون‌سازی مطابق ایگم ۹ The problems of investigating and reporting the three conditions of the effectiveness of hedging according to IFRS 9	3.82	0.683	32.134	0.000
27	مستند نکردن استراتژی مدیریت ریسک و اقدامات مصون‌سازی Failure to document risk management strategy and hedging proceedings	4.00	0.622	36.368	0.000
28	مستند نکردن میزان همسویی مدیریت ریسک واقعی Not documenting the extent of actual risk management alignment	3.94	0.864	26.197	0.000
فرضیه ۳. پذیرش IFRS 9 در صنعت بیمه در حسابداری مصون‌سازی ابزارهای مالی در ایران با چالش مواجه است. Hypothesis 3: The adoption of IFRS 9 in the insurance industry is facing a challenge in accounting for financial instrument hedging in Iran.	عدم رد	3.88	0.37599	59.319	0.000

جدول ۸. چالش‌های الزامات افشاي ابزارهای مالی در شرکت‌های بیمه‌ایرانی
Table 8. Challenges of financial instrument disclosure requirements in Iranian insurance companies

شماره گویه Object number	گویه Object	میانگین Mean	انحراف معیار Std. Deviation	t	سطح معناداری Sig
29	ارائه جدالگانه درآمدهای بهره Separate presentation of interest income	3.85	0.755	29.281	0.000
30	ارائه زیان کاهش ارزش و زیان ناشی از تجدید طبقه‌بندی دارایی‌های مالی مطابق ایگم ۹ Presentation of impairment losses and losses resulting from reclassification of financial assets according to IFRS 9	3.91	0.678	33.101	0.000
31	افشاي سود و زیان ناشی از قطع شناخت دارایی‌های مالی اندازه‌گیری شده به بهای مستهلك شده Disclosure of gains and losses resulting from derecognition of financial assets measured at amortized cost	3.52	0.834	24.221	0.000
32	ارائه دارایی مالی خاص و درآمد بهره Providing specific financial assets and interest income	3.82	0.769	28.533	0.000
33	افشاي میزان سرمایه‌گذاری Disclosure of investment amount	3.70	0.918	23.133	0.000
34	افشاي شیوه‌های مدیریت ریسک اعتباری و موارد مواجهه افشا Disclosure of credit risk management practices and disclosure exposures	3.76	0.830	25.997	0.000
35	افشاي اطلاعات کمی و کیفی ریسک مطابق ایگم ۹ Disclosure of quantitative and qualitative risk information according to IFRS9	4.21	0.415	58.285	0.000
36	افشاي کافی مطابق ایگم ۹ در رابطه با مصون‌سازی Adequate disclosure in accordance with IFRS 9 in relation to hedging	4.06	0.496	47.010	0.000
فرضیه ۴. پذیرش IFRS 9 در الزامات افشاي ابزارهای مالی در شرکت‌های بیمه‌ایرانی با چالش مواجه است. Hypothesis 4: The adoption of IFRS 9 in the requirements of disclosure of financial instruments in Iranian insurance companies faces challenge	عدم رد	3.8523	0.44244	50.017	0.000

جدول ۹. چالش‌های عمومی به کار گیری ایگم ۹ در شرکت‌های بیمه ایرانی
Table 9. General challenges of using ifrs 9 in Iranian insurance companies

شماره گویه Object number	گویه Object	میانگین Mean	انحراف معیار Std. Deviation	t	سطح معناداری Sig
37	ناکافی بودن تخصص منابع انسانی Insufficient expertise of human resources	4.27	0.801	30.632	0.000
38	قوانين مالیاتی و دولتی و نرخ‌های دستوری Tax and government laws and mandated rates	4.24	0.751	32.440	0.000
39	آیین‌نامه‌های ۱۰۱، ۸۸ و ۶۹ Regulations 69, 88, 101, 104 and...	4.03	0.847	27.327	0.000
40	هزینه‌های پیاده‌سازی ایگم ۹ IFRS 9 implementation costs	4.18	0.683	35.194	0.000
41	ناآشنایی جامعه حرفه‌ای حسابداری و صنعت بیمه Unfamiliarity with the professional accounting community and the insurance industry	4.36	0.653	38.400	0.000
فرضیه ۵: IFRS 9 در موارد عمومی اجرا در شرکت‌های بیمه ایرانی با چالش مواجه است. Hypothesis 5: The adoption of IFRS 9 in general cases of implementation in Iranian insurance companies faces challenge					
عدم رد					

...، ناآشنایی جامعه حرفه‌ای حسابداری و افراد فعال صنعت از موانع پیاده‌سازی ایگم ۹ شناسایی شدند. مطابق با نتایج حاصل از پژوهش حاضر، مؤسسه (EY 2021) در پژوهش خود آثار و پیامدهای به کارگیری ۹ IFRS را مواردی مانند شناسایی زودتر زیان کاهش ارزش مطالبات و وامها، از جمله مطالبات تجاری و در نتیجه تفاوت مبلغ محاسبه شده با رویه فعلی را بیان کرد. همچنین، الزامات افسایی جدید قابل توجه، نیاز به سیستم‌ها و فرایندهای جدید برای جمع‌آوری داده‌های لازم، الزامات جدید پوشش ریسک و نبود راهنمای عملی برای حسابداری پوششی را به عنوان چالش مطرح کردند. (Le Quang 2021) در پژوهش خود نشان داد استفاده از سیستم طبق‌بندی دارایی با بهره‌گیری از مدل کسب‌وکار، کارکرد بهتری از نظر سرمایه‌گذاری‌های مالی داشته است، ولی با این حال تعیین مدل کسب‌وکار و میزان قضاوت لازم در تعیین مدل با چالش مواجه است. (Ho 2023) در شرکت‌های بیمه چالش‌هایی مانند درک و به کارگیری درست استانداردهای جدید حسابداری IFRS، یکپارچه‌سازی سیستم فتاوری اطلاعات، چالش‌های مدیریت پروژه، منابع انسانی مورد نیاز برای گزارشگری مطابق ایگم و هزینه‌های بالای اجرا را معرفی کرد. مطابق نتایج پژوهش (EY 2021) FVOCI بزرگ‌ترین طبقه‌بندی دارایی‌های مالی تحت ایگم ۹ خواهد بود و بیشتر سرمایه‌گذاری‌ها در اوراق بدهی واجد شرایط اندازه‌گیری به بهای مستهملکشده یا FVOCI هستند که مسائل مربوط به اندازه‌گیری و طبقه‌بندی به خصوص اندازه‌گیری ارزش منصفانه، محاسبه زیان اعتباری مورد انتظار بیشتر چالش‌ها را به خود اختصاص می‌دهند.

ب) راهکارها

مصاحبه با ۱۸ نفر از خبرگان، با در نظر گرفتن ویژگی خبرگی و تخصص آن‌ها، با طرح سوالات مربوط به ارائه راهکار برای رفع

سه گانه اثربخشی مصون‌سازی (۱). رابطه اقتصادی بین قلم مصون‌شده و ابزار مصون‌سازی وجود داشته باشد (ارزش ابزار مصون‌سازی و قلم مصون‌سازی در جهت مخالف هم حرکت کنند). ۲. تأثیر ریسک اعتباری بر تغییرات ارزش ناشی از آن رابطه اقتصادی فروزی نیابد. ۳. نسبت مصون‌سازی رابطه مصون‌سازی، برابر با نسبتی باشد که از مقدار قلم مصون‌شده‌ای که واحد تجاری در عمل آن را مصون می‌کند و مقدار ابزار مصون‌سازی، حاصل می‌شود.). عدم مستندسازی هدف و استراتژی مدیریت ریسک و عدم مستندسازی اقدامات انجام گرفته که نشان‌دهنده میزان همسویی مدیریت ریسک واقعی بیمه‌گر است، مواجه است.

چالش‌های مربوط به الزامات افسایی ابزارهای مالی طبق ایگم ۹ در شرکت‌های بیمه ایرانی: همان‌طور که جدول ۸ نشان می‌دهد، چالش‌های مربوط به بخش ارائه و افشا از نارسایی در اندازه‌گیری ناشی می‌شوند و به دلیل عدم امکان اندازه‌گیری و ارائه مقادیر کمی، کفایت افشا در خصوص ابزارهای مالی با مشکل مواجه است.

چالش‌های عمومی به کارگیری ایگم ۹ در شرکت‌های بیمه ایرانی نتایج جدول ۹ نشان می‌دهد ناکافی بودن تخصص منابع انسانی فعلی برای اجرای فرایندهای عملیاتی، حسابداری و ارائه گزارش‌های مورد نیاز مطابق ایگم ۹، نیاز به آموزش دارند. قوانین مالیاتی و برخی قوانین دولتی مانند محدودیت و عدم تنوع در ابزار مشتقه، نرخ‌های دستوری، آیین‌نامه‌های ۶۹ (نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه)، ۸۸ (گزارشگری و افسایی اطلاعات مؤسسات بیمه)، ۱۰۱ (شناسایی و طبقه‌بندی مطالبات مؤسسات بیمه و نحوه محاسبه ذخایر آن‌ها)، ۱۰۴ (سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه)، هزینه‌های پیاده‌سازی ایگم ۹ مانند تقویت فتاوری، سیستم داده، گزارشگری و

تقویت راهبری شرکتی و تهیه دستورالعمل افشاری کافی با همکاری جوامع حرفه‌ای به عنوان راهکار ارائه شدند.

مصاحبه‌شوندگان معتقدند شناسایی تغییرات لازم در زیرساخت سیستم فناوری اطلاعات و مدیریت داده، تهیه کتابچه راهنمای حسابداری برای اجرای ابگم ۹ و البته توسعه و بهبود مستمر آن، بهخصوص آموزش برای ابگم ۹ و ۱۷ و تفاسیر مرتبط، ایجاد ارتباط مؤثر بین تخصص و حرفه (پیوند دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی با صنعت)، هماهنگی قوانین و مقررات ملی با بین‌المللی، داشتن برنامه عملیاتی موفق و همه‌جانبه و تشکیل کمیته تخصصی (متشکل از علوم و تخصص‌های متنوع مورد نیاز) ناظر بر اجرا می‌تواند برای رفع این چالش‌ها مؤثر واقع شوند. در کنار راهکارهای ارائه شده، مصاحبه‌شوندگان در اجرای تدریجی و رویکرد همپوشانی ابگم ۹ در صنعت بیمه اتفاق نظر داشتند و تأکید کردند که پیاده‌سازی ابگم ۹ در این صنعت مستلزم برنامه‌ریزی و نظارت مرحله‌به‌مرحله است.

جمع‌بندی و پیشنهادها

به دنبال رشد شرکت‌های بیمه در سال‌های اخیر و ایفای نقش اساسی صنعت بیمه در عرصه اجتماع و اقتصاد کلان، شفافیت در اطلاعات مالی ارائه شده توسط شرکت‌های بیمه از اهمیت بالایی برخوردار است. از طرفی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌توانند نقش بسزایی در افزایش شفافیت گزارشگری صنعت بیمه کشور داشته باشند. ابگم ۹ با عنوان ابزارهای مالی برای شرکت‌های بیمه بسیار بالهمیت است، زیرا این شرکت‌ها سرمایه‌گذاری قابل توجهی در ابزارهای مالی دارند و بخش عمده‌ای از دارایی‌های شرکت‌های بیمه را مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان، سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار و سپرده‌های بانکی تشکیل می‌دهد و این باعث شد پژوهش حاضر با هدف شناسایی چالش‌ها و راهکارهای به کارگیری ابگم ۹ در صنعت بیمه کشور ایران انجام شود.

در این تحقیق چالش‌های پیاده‌سازی ابگم ۹ در صنعت بیمه با نظرخواهی از افراد آشنا و آگاه به استاندار مذکور و فعل در صنعت بیمه، بررسی شد. بدین‌منظور ۵ فرضیه در قالب چالش‌های به کارگیری ابگم ۹ در صنعت بیمه کشور در ۵ حوزه (۱) اندازه‌گیری و طبقه‌بندی ابزارهای مالی، (۲) مدل کاهش ارزش ابزارهای مالی، (۳) حسابداری مصون‌سازی ابزارهای مالی، (۴) الزامات افشاری ابزارهای مالی و (۵) چالش‌های عمومی به کارگیری ابگم ۹ در صنعت بیمه کشور طراحی شد. برای انجام آزمون فرضیه‌های تحقیق از پرسش‌نامه‌ای با ۴۱ گزاره استفاده شد. از بین ۴۱ گویه مورد بررسی، تمامی گویه‌ها پذیرفته شد.

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد به‌دلیل خاص بودن صنعت بیمه، راهکارهای ارائه شده باید برای این صنعت سفارشی‌سازی شوند و برنامه‌ریزی برای اجرای گام‌به‌گام ابگم ۹ و البته بعد از اجرای ابگم ۱۷ صورت گیرد. برای این منظور ضروری است ابتدا، میزان تغییرات حسابداری مورد نیاز ارزیابی شود و تضمیم‌گیری مربوط به این صورت گیرد. برای درک تأثیرات گذار بر صورت‌های مالی، ارائه اطلاعات براساس چیدمان حوزه حسابداری و مالی در نرم‌افزارهای مالی و پردازش آنها،

چالش‌های شناسایی شده در حوزه‌های (۱) اندازه‌گیری و طبقه‌بندی، (۲) شناسایی زیان کاهش ارزش اعتباری، (۳) حسابداری مصون‌سازی، (۴) الزامات افشاری و (۵) چالش‌های عمومی مربوط به ابزارهای مالی انجام گرفت.

در خصوص اندازه‌گیری و طبقه‌بندی، خبرگان راهکارهایی ارائه کردند، مانند آموزش و تربیت افراد متخصص با دانش مالی و فنی کافی برای اندازه‌گیری ارزش منصفانه، استفاده از طرح‌های انگیزشی برای استفاده از ارزش منصفانه مانند ضمانت‌نامه‌های اجرایی، تهیه دستورالعمل آزمون ویژگی جریان‌های نقدی و مدل کسب‌وکار ویژه ابزارهای مالی صنعت بیمه، تعیین خط‌مشی مدیریت داده برای مدل سازی اکچوئی، ارزش‌گذاری دارایی و بدهی مالی، تعیین سطح اهمیت در نوسانات سود و زیان، تقسیم‌بندی پرتفوی دارایی‌ها برای تعیین روش حسابداری، ارائه تجدید طبقه‌بندی به عنوان یک خط جدآگاه در صورت سود یا زیان، سود و زیان جامع یا هر دو.

برای رفع چالش‌های شناسایی زیان کاهش ارزش اعتباری، راهکارهایی مطرح شدن، مانند تقسیم‌بندی پرتفوی دارایی‌ها براساس ویژگی‌های مشترک ریسک اعتباری، تأسیس و سازمان‌دهی مؤسسات رتبه‌بندی و پایگاه‌دادهای معتبر با به کارگیری متخصصان فنی توسط سازمان‌های ناظر، معرفی کنترل‌ها و مدل‌های ارزش‌گذاری جدید، اتخاذ رویکرد محتاطانه در تعیین مدل نرخ بهره برای اندازه‌گیری ارزش منصفانه در بیمه عمر، استفاده وسیع‌تر از اطلاعات و داده مانند استفاده از سیستم‌های مدیریت ریسک، مؤسسات یا سامانه‌های اعتبارسنجی، اصلاح آینه‌نامه ۱۰۱، شناسایی مؤلفه‌ها و متغیرهای مورد نیاز برای طراحی مدل شناسایی زیان مشابه احتمال قصور، آزمون استرس و ... در داخل کشور و بهره‌مندی و سفارشی‌سازی مقاومتی مانند ماتریس انتقال، روش‌های شبیه‌سازی و ...

مصاحبه‌شوندگان برای پیاده‌سازی حسابداری مصون‌سازی، راهکارهایی همچون تقویت سیستم‌های مدیریت ریسک و تقویت اثربخشی ریسک از طریق آموزش مستمر و تربیت افراد متخصص، طراحی مدل‌های اندازه‌گیری ریسک، تطبیق مقررات توسط نهادهای ناظر، بهره‌مندی از افراد متخصص با دانش و تخصص مختلف مورد نیاز و ایجاد هم‌افزایی با ترکیب علوم مختلف، تهیه دستورالعمل مدون برای مدیریت سرمایه‌گذاری و مصون‌سازی ویژه صنعت، استفاده از وثایق برای کنترل و کاهش ریسک و طراحی و تعریف ابزارهای مالی قابل استفاده در بازار ایران در جهت انجام مصون‌سازی پیشنهاد کردند.

در رابطه با الزامات افشاری ابزارهای مالی، راهکارهایی برای تقویت و بهبود افشاری ارائه شدند. مصاحبه‌شوندگان عنوان کردند که اگر چالش‌های مربوط به مباحث اندازه‌گیری، طبقه‌بندی و موارد مربوط به شناسایی زیان اعتباری رفع شوند، مشکلات مربوط به الزامات افشاری برطرف خواهد شد. همچنین برای این موضوع مواردی مانند طراحی کنترل‌ها، فرایندها و مدل‌ها بر مبنای افشاری ۹، IFRS، افشارهای اضافی برای درک تأثیرات گذار بر صورت‌های مالی، ارائه اطلاعات براساس چیدمان حوزه حسابداری و مالی در نرم‌افزارهای مالی و پردازش آنها،

پارسیانی متن مقاله و رائئه نظرهای ارزشمند در انجام این پژوهش در قالب رساله دکتری دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی دانشگاه الزهرا (س)، تشکر و قدردانی می‌کند.

تعارض منافع

نویسنده‌گان اعلام می‌دارند که هیچ تضاد منافعی در خصوص انتشار تحقیق ثبت شده وجود ندارد. علاوه بر این، موارد اخلاقی از جمله سرقت ادبی، رضایت آگاهانه، رفتار نادرست، جعل و/یا جعل داده‌ها، انتشار ماضعف و یا سوءرفتار به طور کامل از سوی نویسنده‌گان رعایت شده است.

دسترسی آزاد

کپیرایت نویسنده‌ها: © 2025 این مقاله تحت مجوز بین‌المللی Creative Commons Attribution 4.0 اجازه استفاده، اشتراک‌گذاری، اقتباس، توزیع و تکثیر را در هر رسانه یا قالبی مشروط بر درج نحوه دقیق دسترسی به مجوز CC و منوط به ذکر تغییرات احتمالی در مقاله می‌داند. از این‌رو به استناد مجوز یادشده، درج هرگونه تغییرات در تصاویر، منابع و ارجاعات یا سایر مطالب از اشخاص ثالث در این مقاله باید در این مجوز گنجانده شود، مگر اینکه در راستای اعتبار مقاله به اشکال دیگری مشخص شده باشد. در صورت درج نکردن مطالب یادشده و یا استفاده‌ای فراتر از مجوز فوق، نویسنده ملزم به دریافت مجوز حق نسخه‌برداری از شخص ثالث است.

به منظور مشاهده مجوز بین‌المللی Attribution 4.0 نشانی زیر مراجعه شود:

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

یادداشت ناشر

ناشر نشریه پژوهشنامه بیمه با توجه به مزهای حقوقی در نقشه‌های منتشرشده بی‌طرف باقی می‌ماند.

منابع

Abdallah, A.A.N.; Abdallah, W.; Salama, F.M., (2018). The market reaction to the adoption of IFRS in the European insurance industry. Geneva. Pap. Risk. Insur. Issues. Pract., 43(3): 653-703 (51 Pages).

Beerbaum, D.; Ahmad, S., (2015). Credit risk according to IFRS 9: Significant increase in credit risk and implications for financial institutions. Int. J. Econ. Manage. Sci., 9(4): 1-7 (7 Pages).

EY, (2018). Understanding and implementing IFRS9, 1-24 (24 Pages).

EY, (2021). EY global IFRS 9 insurance survey., 1-35 (35 Pages).

EY, (2021). IFRS core tools disclosure checklist based

انجام گیرد. به عبارتی تجزیه و تحلیل میزان تطابق و یا شکاف بین ابگم ۹ و نحوه عمل فعلی انجام گیرد. در واقع تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی در این زمینه بهتر است توسط کمیته‌ای متخصص از نمایندگانی از سازمان‌های ناظر، شرکت‌های بیمه، سندیکای بیمه‌گران، جامعه حسابداران رسمی، سازمان حسابرسی، افراد متخصص در رشته‌های مورد نیاز مختلف انجام گیرد. هیئت استاندارهای بین‌المللی حسابداری معتقد است، رویکرد همپوشانی برای همه صادرکنندگان قراردادهای بیمه قابل اجراست، زیرا اطلاعات شفافی را ارائه می‌دهد که از اعمال ابگم ۹ حاصل می‌شود (IASB, 2016). تحت این رویکرد، یک شرکت ابگم ۹ را اعمال خواهد کرد، اما مجاز است مقادیر بین سود و زیان و سایر سود و زیان‌های جامع را برای برخی دارایی‌های مالی واجد شرایط، مجدداً طبقه‌بندی کند. در نتیجه، برای دارایی‌های مالی واجد شرایط، شرکت همان سود یا زیان کل را گزارش می‌کند که گویی استاندارد قبلی (قبل از به کارگیری ابگم ۹) برای آن دارایی‌ها اعمال شده است. این امر به شرکت‌ها امکان می‌دهد تا از نوسانات اضافی سود و زیان که ممکن است در صورت اعمال ابگم ۹ ایجاد شود، پیشگیری کنند. به عبارتی، استفاده از رویکرد همپوشانی فرصة بیشتری فراهم می‌کند تا زیرساخت‌ها و سامانه‌ها از هرگونه شوک ناشی از تغییر نظام حسابداری در امان باشند.

از آنجاکه، با اجرای موفق الزامات ابگم ۹ و ۱۷، گزارشگری مالی در صنعت بیمه به استانداردهای جهانی نزدیک شده و با تغییرات الزامشده توسط این استانداردها، مدیریت ریسک، اندازه‌گیری، طبقه‌بندی، مدیریت دارایی‌بدهی، کیفیت افشا و ... بهبود می‌یابد، رسیدن به این هدف، یک وحدت و انسجام محکم میان تمامی ذی‌نفعان پیاده‌سازی ابگم ۹ مانند جوامع حرفه‌ای، شرکت‌های بیمه، نهادهای ناظر و قانون‌گذاران را می‌طلبد تا با شناسایی جالش‌های اجرای گام به گام ابگم ۹، راهکارهای ارائه شده برای هموارسازی مسیر اجراء به کار گرفته شود و به بهبود کیفیت اطلاعات مالی و شفافیت در گزارشگری مالی در صنعت بیمه کمک کند. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، محققان به شناسایی و برنامه‌ریزی مراحل اجرا پردازند و برآورد تأثیرات مالی و حسابداری اجرای ابگم ۹ در صنعت بیمه را بررسی کنند.

مشارکت نویسنده‌گان

راحله میرزائی بیرامی: پیش‌نویس مقاله، مفهوم و طرح مقاله، جمع‌آوری و اخذ داده‌ها، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها، تحلیل آماری و بازنگری مقاله و محتوای کیفی. دکتر علی رحمنی: استاد راهنمای ارائه مفهوم و طرح مقاله، بازنگری مقاله و محتوای کیفی. دکتر لیلی نیاکان، استاد مشاور، پیش‌نویس، بازنگری مقاله و محتوای کیفی مقاله، دکتر شهناز مشایخ: استاد مشاور، در بررسی، ویرایش علمی.

تشکر و قدردانی

پژوهشگر از حسن همکاری و مشارکت خبرگان و متخصصان فعال در صنعت بیمه و استادی راهنمای، مشاور و داوران محترم به خاطر

on international financial reporting standards., 1-169 (169 Pages).

Gornjak, M., (2020). Literature review of IFRS 9 and its key parameters. *Manage.*, 22(20): 1-14 (14 Pages).

Ho, H., (2023). The transition from US GAAP to IFRS of insurance and reinsurance companies: (Case study: Insurance and reinsurance company X).

IASB, (2016). IFRS 9 Financial instruments. International accounting standards board., 1-140 (140 Pages).

IFRS, (2023). Post-implementation review of IFRS 9., 1-33 (33 Pages).

Khersiat, O.M.; Alkabbji, R.F., (2020). Impact of the application of IFRS 9 standards on the profits and losses of insurance companies listed on the Amman stock exchange. *Acad. Strategic. Manage. J.*, 19(1): 1-7 (7 Pages).

KPMG, (2015). IFRS 9 creates specific challenges for insurers., 1-8 (8 Pages).

KPMG, (2020). Illustrative disclosures for insurers. Guide to annual financial statements IFRS 17 and IFRS 9., 1-262 (262 Pages).

KPMG, (2021). The KPMG application guidance. IFRS9 for insurers., 1-68 (68 Pages).

Kvale, S., (1996). The interview situation. *Interviews: An introduction to qualitative research interviewing.*, 124-143 (20 Pages).

Le Quang, G., (2021). Taking diversity into account: Real effects of accounting measurement on asset allocation. *Q. Rev. Econ. Finance.*, 80: 135-143 (9 Pages).

Madah Marzuki, M.; Abdul Rahman, A.R.; Marzuki, A.; Ramli, N.M.; Wan Abdullah, W.A., (2021). Issues and challenges of IFRS 9 in Malaysian Islamic financial institutions: Recognition criteria perspective. *J. Islamic. Accounting. Bus. Res.*, 12(2): 239-257 (19 Pages).

Mahavarpour, R.; Mashayekh, S.; Rahmani, A., (2021). Identifying the challenges of implementing international derivatives accounting standards: Emphasizing the disclosure requirements. *J. Secur. Exch.*, 14(55): 160-186 (27 Pages). [In Persian]

Moghadasi Nikjeh, M.; Hejazi, R.; Akbari, M.; Dehghan Dehnavi, M.A., (2017). Impact of estimating fair values of bank loans using the approach of the international financial reporting standards (Case study: An Iranian bank). *Accounting. Auditing. Rev.*, 24(4): 597-621 (25 Pages). [In Persian]

Movaffagh, S.; Rahmani, A.; Niyakan, L.; Maddahi, A., (2021). Implementation of international financial reporting standards in the insurance industry. *Appl. Res. Financ. Rep.*, 9(2): 227-256 (30 Pages). [In Persian]

Owais, W.O.; Dahiyat, A.A., (2021). Readiness and challenges for applying IFRS 17 (Insurance contracts): The case of Jordanian insurance companies. *J. Asia. Finance. Econ. Bus.*, 8(3): 277-286 (10 Pages).

Oyewo, B., (2020). Post-implementation challenges of fair value measurement (IFRS 13): Some empirical evidence. *Afr. J. Econ. Manage. Stud.*, 11(4): 587-607 (21 Pages).

PWC, (2014). In depth. A look at current financial reporting issues. IFRS 9 – Classification and measurement.

PWC, (2020). IFRS 9 for insurers.

PWC, (2021). IFRS 9 financial instruments—understanding the basics.

Rahmani, A.; Taheri, M., (2017). Financial loans cost or fair value, which one has more effect on credit loss of banking system. *J. Monetary. Banking. Res.*, 10(33): 481-508 (28 Pages). [In Persian]

Sahin, M.D.; Ozturk, G., (2019). Mixed method research: Theoretical foundations, designs and its use in educational research. *Int. J. Contemp. Educ. Res.*, 6(2): 301-310 (10 Pages).

Shkolnyk, I.O.; Bondarenko, Y.K.; Balatskyi, Y.O., (2019). Financial risks of the stock market: Opportunities and specifics of their insurance.

Shubita, D.M.F.; AL-Hait, F.I.M.S., (2017). The impact of applying international financial reporting standard (IFRS 9) on the quality of the accounting system outcomes of the insurance companies in Jordan.

Soye, Y.A.; Raji, O.A., (2016). The comparability of pre and post adoption IFRS in Nigeria insurance companies. *J. Manage. Corporate. Governance.*, 8(2): 41-53 (13 Pages).

Sy, S.; Petitjean, M., (2016). Impairment modelling for financial assets under IFRS 9. Doctoral dissertation., 1-100 (100 Pages).

Vivek, R.; Nanthagopan, Y., (2021). Review and comparison of multi-method and mixed method application in research studies. *J. Adv. Res.*, 2(3): 55-78 (24 Pages).

معرفی نویسندها

AUTHOR(S) BIOSKETCHES

راحله میرزائی بیرامی، دانشجوی دکترای گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

- Email: r.mirzaeibeirami@alzahra.ac.ir
- ORCID: 0009-0009-9407-867X
- Homepage: <https://economics.alzahra.ac.ir/>

علی رحمانی، استاد گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

- Email: rahmani@alzahra.ac.ir
- ORCID: 0000-0001-5458-9963
- Homepage: <https://staff.alzahra.ac.ir/rahmani/>

لیلی نیاکان، استادیار گروه مطالعات عمومی بیمه، پژوهشکده بیمه، تهران، ایران

- Email: niakan@irc.ac.ir
- ORCID: 0000-0002-9821-8512
- Homepage: <https://www irc ac ir/fa-IR/Irc/5008/page/>

شهناز مشایخ، دانشیار گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

- Email: sh.mashayekh@alzahra.ac.ir
- ORCID: 0000-0002-3723-4295
- Homepage: <https://staff.alzahra.ac.ir/mashayekh>

HOW TO CITE THIS ARTICLE

Mirzaeibeirami, R.; Rahmani, A.; Niakan, L.; Mashayekh, S., (2025). Implementation of international financial reporting standard 9, financial instruments, in the insurance industry: Challenges and solutions. *Iran. J. Insur. Res.*, 14(1): 49-66.

DOI: 10.22056/ijir.2025.01.04

URL: https://ijir.irc.ac.ir/article_160333.html?lang=en

